

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ALLMÄN FISKEVÅRDSAVGIFT I SVERIGE

Utredningsrapport om
utformningen av en allmän
fiskevårdavgift i Sverige

Utredare generaldirektör
Per Wramner
Fiskeriverket

Rapport 1/01 -95

ISSN 1104-5906

Allmän fiskevårdsavgift i Sverige.

Januari 1995

Sammanfattning _____	4
Inledning _____	5
Historik _____	6
Fiskets omfattning _____	9
Medel för fiskevård _____	10
Erfarenheter från andra länder _____	15
Inställningen till en allmän fiskevårdsavgift ____	22
Krav på en allmän fiskevårdsavgift _____	23
Överväganden och förslag _____	24

Sammanfattning

Utredningens uppdrag har varit att utforma ett detaljerat förslag till allmän fiskevårdsavgift.

Utredningen konstaterar ett stort och ökande behov av fiskevård som inte har tillgodosetts på grund av medelsbrist. Det föreslås att en allmän fiskevårdsavgift införs och att avgiftsmedlen används för att finansiera angelägna fiskevårdsinsatser.

Den allmänna fiskevårdsavgiften bör i princip erläggas av alla fiskande över 18 år. Den bör sättas så att medlen ger ett substantiellt bidrag till fiskevården samtidigt som ingen av ekonomiska skäl hindras från att fiska. Avgiften bör vara differentierad enligt följande:

hundredskapsfiske, år	100 kr
hundredskapsfiske, vecka	40 kr
husbehovsfiske, år	250 kr
yrkesfiske, år	500 kr

Enligt förslaget bör den allmänna fiskevårdsavgiften hanteras av Fiskeriverket men beslut om avgiftsmedlens användning bör fattas av ett särskilt råd med fem ledamöter. Dessa föreslås representera Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund, Sveriges fiskevattenägareförbund, Sveriges fiskares riksförbund, allmänintresset samt Fiskeriverket.

Avgiftsmedlen föreslås i första hand användas för bidrag till bildande av fiskevårdsområden, fiskevårdsåtgärder inklusive utsättning av fisk, fisketillsyn och utveckling av fiskevården.

De medel som den allmänna fiskevårdsavgiften inbringar bör förvaltas av Fiskeriverket och enbart användas för fiskevård och hantering av avgiftssystemet.

Inbetalningen av avgiften bör i första hand ske via postgirot. Färdigtryckta giroblanketter bör ges en vid spridning. Avgiften bör också kunna inbetalas kontant till försäljare av fiskekort, turistbyråer m.fl.

Av bl.a. kostnadsskäl bedöms det inte vara motiverat att upprätta ett särskilt register över de personer som erlagt avgift.

Kontrollen av att allmän fiskevårdsavgift erlagts bör ske inom ramen för den ordinarie fisketillsynen. Denna föreslås dock förstärkas via medel ur den allmänna fiskevårdsavgiften.

Inledning

UPPDRAGET

Regeringen har genom beslut den 10 november 1994 uppdragit åt mig att utforma ett detaljerat förslag till allmän fiskevårdsavgift. Uppdraget skall redovisas senast den 9 januari 1995.

Enligt regeringsbeslutet bör en allmän fiskevårdsavgift införas från den 1 januari 1996 i syfte att finansiera bl.a. bidrag för bildande av fiskevårdsområden, fiskevård, utsättning av fisk och fisketillsyn. Avgiften bör införas under förutsättning att ett system kan introduceras som garanterar en effektiv administration och kontroll. Förslaget bör bygga på den utredning jag redovisade till regeringen 1991 (P. Wramner 1991: Allmän fiskevårdsavgift, Utredningsrapport 1991-10-01). Särskilt bör belysas frågan om uppbörd och förvaltning av medlen, beslut om medlens användning samt kontroll och sanktioner. Behovet av ändringar i lagstiftningen bör redovisas och hänsyn tas till utformningen av motsvarande avgifter i övriga nordiska länder, i första hand Danmark. Vid fullgörandet av utredningsuppdraget bör samråd ske med i första hand Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund, Sveriges fiskevattenägareförbund och Sveriges fiskares riksförbund.

Utredningsarbetets uppläggning

I utredningsarbetet har jag haft hjälp av byrådirektören Anders Bogelius, verksjuristen Bengt Högberg och laboratorn Per Nyberg, samtliga Fiskeriverket. Arbetet har till stor del bestått i att sammanställa och utvärdera det tillgängliga materialet om allmän fiskevårdsavgift (utredningar, remissyttranden, inlägg i den offentliga debatten, inlagor från olika organisationer, utländska erfarenheter m.m.) som är av betydande omfattning. Viktiga utgångspunkter har varit 1991 års utredningsförslag och den danska modellen.

Samråd har under hela utredningsarbetet skett med de i direktiven nämnda organisationerna, bl.a. i samband med ett gemensamt besök i Köpenhamn (Fiskeriministeriet) för att ta del av de danska erfarenheterna. Strävan har varit att åstadkomma ett förslag med så god förankring som möjligt hos dessa organisationer. Utredningsarbetet har därför innefattat betydande förhandlingsmoment, särskilt kring frågor där organisationerna haft divergerande uppfattningar.

Synpunkter har också inkommit från Västkustens husbehovsfiskares förbund, Kustfiskarnas organisation, vissa myndigheter samt ett flertal organisationer och privatpersoner.

Information om förhållandena i Danmark, Finland och Norge har erhållits från berörda myndigheter och organisationer.

Till alla som bidragit till utredningsarbetet framförs ett varmt tack för värdefull medverkan.

Historik

Utvecklingen fram till 1991

Frågan om en fiskevårdsavgift har diskuterats under lång tid. Redan för mer än 50 år sedan väcktes frågan genom den s.k. fiskevattenutredningen. I sitt betänkande (SOU 1939:28) Ett ändamålsenligt utnyttjande av Kronans fiskevatten framhöll utredningen önskvärdheten av en allmän fiskevårdsavgift. Någon sådan avgift infördes inte, men olika organisationer inom fisket tog därefter upp frågan med jämna mellanrum. Bl.a. föreslog Vänerens Fiskareförbund 1947 – främst med tanke på förhållandena i Väneren – att en fiskevårdsavgift skulle införas. Fiskerättskommittén, som utredde fiskelagstiftningen, fick i uppdrag att behandla Vänerfiskarnas förslag, men i sitt betänkande (SOU 1947:47) Fiskelag ställde sig kommittén negativ till en fiskevårdsavgift. En minoritet i kommittén ansåg dock att en avgift borde införas.

År 1951 fick fiskeristyrelsen regeringens uppdrag att utreda möjligheten att införa lokala fiskevårdsavgifter. Styrelsen anhöll om att få utvidga uppdraget till att gälla en allmän fiskevårdsavgift, men fick avslag på denna begäran. Ett förslag till lokala fiskevårdsavgifter presenterades 1959. Förslaget innebar att regeringen skulle kunna förordna om att fiske inom vissa vattenområden i havet och de fem stora sjöarna endast fick bedrivas om en fiskevårdsavgift erlagts. Regeringen avvisade förslaget 1963 och det förelades aldrig riksdagen.

Samma år tillsattes en utredning (fritidsfiskeutredningen) med fiskeristyrelsens chef som ordförande för att se över de statliga insatserna för fritidsfisket. I betänkandet (SOU 1968:13) Fritidsfisket föreslogs en allmän fiskevårdsavgift på 10 kronor per år. Flertalet remissinstanser avstyrkte förslaget. Inte heller regeringen biträdde det.

1973 års fiskevattensutredning föreslog i betänkandet (SOU 1978:75) Fiska på fritid att en fiskevårdsavgift på 20 kronor per år skulle införas. Den skulle betalas av alla fritidsfiskare äldre än 15 år. Intäkterna beräknades uppgå till ca 20 miljoner kronor per år och skulle användas för fiskevård, service, information och fisketillsyn. Remissopinionen var delad. Enligt många remissinstanser borde det ökade statliga stöd till fiskevård, som allmänt ansågs behövas, finansieras över statsbudgeten. Denna linje vann gehör hos regeringen och riksdagen. Förslaget om en allmän fiskevårdsavgift avvisades, bl.a. med hänvisning till att kostnaderna för administration, kontroll och tillsyn var svåra att beräkna (prop. 1980/81:153). I stället infördes fr. o. m. budgetåret 1981/82 ett särskilt anslag Bidrag till fiskevård m. m. som disponeras av Fiskeriverket.

Under 1980-talet framfördes krav på införandet av en allmän fiskevårdsavgift ett flertal gånger i riksdagsmotioner vilka samtliga dock avslogs.

1991 års utredning

I slutet av 1980-talet intensifierades debatten om en allmän fiskevårdsavgift. Allt starkare krav på införandet av en sådan avgift restes från bl.a. Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund. Ett huvudmotiv var att de statliga anslagen var otillräckliga för att tillgodose det p.g.a. miljöförstöring m.m. ökande behovet av medel för fiskevård. Under våren 1991 gjordes ett riksdagsuttalande för en allmän fiskevårdsavgift (bet. 1990/91: JoU 22, rskr. 1990/91:202). Jordbruksutskottet anförde bl.a. följande:

”Utskottet finner för egen del att de skäl som tidigare anförts för införande av en allmän fiskevårdsavgift fortfarande gäller. Det synes

rimligt att de som har fiske som hobby eller fiskar för sitt husbehov skall vara beredda att erlægga en mindre avgift för att få ökat utbyte av sitt fiske. Enligt en undersökning som nyligen utförts av fiskeristyrelsen och statistiska centralbyrån är hela 2,8 miljoner personer i åldersgruppen 18-74 år intresserade av fiske. Av dessa var 70% sportfiskare som fiskade enbart med handredskap. Redan en tämligen ringa avgift för de fiskande skulle teoretiskt inbringa betydande summor för användning till fiskevårdande åtgärder. Härtill kommer att de statliga bidragen till fiskevård, vilka redan bedöms otillräckliga, knappast kan uppehållas på sikt.

Utskottet förordar att regeringen låter närmare utreda frågan om införande av allmän fiskevårdsavgift med sikte på att förslag bör kunna framläggas i samband med nästa års budgetproposition.”

Regeringen beslutade den 6 juni 1991 att uppdraga åt mig att utreda förutsättningarna för införandet av en allmän fiskevårdsavgift och effekterna härav. Utredningen presenterades den 1 oktober 1991 och dess slutsatser kan sammanfattas enligt följande:

En allmän fiskevårdsavgift bör omfatta fiske efter alla arter – både i sötvatten och hav. Skälen för detta är bl.a. att en avgift, för att kunna kallas allmän, måste omfatta större delen av det fiske som bedrivs. Därutöver bör framhållas de kontrollproblem, som uppstår om avgiften inte omfattar alla arter, och det behov av fiskevårdssatser som finns också för marina arter.

En allmän fiskevårdsavgift bör erläggas av alla fiskande över 15 år. De enda undantagen bör vara licensierade yrkesfiskare och samer som fiskar med stöd av särskilda rättigheter.

Avgiften bör sättas så att medlen ger ett substantiellt bidrag till fiskevården samtidigt som ingen av ekonomiska skäl hindras från att fiska. För att verksamheten skall få en sådan omfattning att den motiverar ett system med allmän fiskevårdsavgift bör de medel som årligen fördelas till fiskevårdande ändamål vara åtminstone

50 miljoner kronor. För att säkert komma upp till denna nivå bör avgiften sättas till 75 kronor per person och år.

Enligt direktiven skall avgiftsmedlen användas för att bekosta bidrag till ändamål som i dag finansieras över anslaget Bidrag till fiskevård m.m. Det är dock rimligt att medlen från den allmänna fiskevårdsavgiften även kan fördelas på vissa andra ändamål, exempelvis fisketillsyn och utredningsverksamhet.

Fördelningen av medel mellan de olika angivna ändamålen bör beslutas av en fondstyrelse som ges ansvaret för den allmänna fiskevårdsavgiften. Styrelsen bör bestå av två representanter för sportfiskarna samt en representant för respektive fiskeriverket, naturvårdsverket, kommunförbundet, fiskevattenägarna och husbehovsfiskarna.

De medel som den allmänna fiskevårdsavgiften inbringar bör samlas i en fond som hålls åtskild från statskassan.

Inbetalningen av avgiften bör ske via postgirot. Färdigtryckta postgiroblanketter bör ges en vid spridning och exempelvis finnas på alla postkontor, turistbyråer, försäljare av fiskeutrustning och fiskekort, båtuthyrare etc.

Det bör inte vara tillåtet att sälja fiskekort till någon så vida försäljaren inte förvissat sig om att köparen har erlagt den allmänna fiskevårdsavgiften. Av framför allt kostnadsskäl är det inte motiverat att ett särskilt register upprättas över de personer som erlagt avgift.

Kontrollen av att avgift erlagts bör ske inom ramen för den ordinarie fisketillsynen. Denna föreslås dock till viss del förstärkas via medel ur den allmänna fiskevårdsavgiften.

Utredningen blev inte föremål för remissbehandling och riksdagen beslutade efter förslag i 1992 års budgetproposition (prop. 1991/92:100, bet. 1991/92:JoU 12, rskr. 1991/92:212) att någon allmän fiskevårdsavgift inte skulle införas. Motionskrav följande år förelidde ingen ändring av denna inställning.

Utredningen Svenskt fiske (SOU 1993:103)

Frågan om en allmän fiskevårdsavgift väcktes ånyo av utredningen om fiskerinäringens utvecklingsmöjligheter. I slutbetänkandet Svenskt fiske (SOU 1993:103) framhölls att utredningen inte såg någon annan möjlighet att finansiera nödvändiga fiskevårdsåtgärder än genom en allmän fiskevårdsavgift.

Utredningen betonade att nya omständigheter, som ytterligare talade för en allmän fiskevårdsavgift, hade tillkommit sedan 1991 års utredning överlämnats. Ett ökat, icke tillgodosett behov av medel för fiskevård konstaterades. Den nya fiskelagen, som lagt över ansvaret för fiskereglering i inlandsvatten från länsstyrelserna till fiskevattenägarna, hade ökat behovet av fiskevårdsområden och därmed bidrag för att bilda sådana. Genom att fiskprisregleringen avskaffats skulle en viktig finansieringskälla för utsättning av fisk för i första hand yrkesfiskets behov försvinna. Om inte denna utsättning fortsatte skulle främst insjöfisket och det kustnära fisket drabbas hårt.

Remissbehandlingen av utredningens betänkande visade på ett betydande stöd för tanken på en allmän fiskevårdsavgift, även om ett antal remissinstanser var negativa. I en på betänkandet grundad proposition (prop. 1993/94:158) uttalade regeringen att den för närvarande inte var beredd att ändra sin inställning till en allmän fiskevårdsavgift, men att frågan om fiskevårdens långsiktiga finansiering borde bli föremål för fortsatta överväganden. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 1993/94:JoU 24, rskr. 1993/94:274).

Utredning om särskild fiskevårdsavgift för Vänern

Genom beslut den 18 juni 1992 uppdrog regeringen åt Fiskeriverket att utreda förutsättningarna för införandet av en särskild fiskevårdsavgift för Vänern. Utredningen skulle ta sin utgångspunkt i vad riksdagen anfört i ärendet (bet. 1991/92:JoU 20, rskr. 1991/92:304). Ut-

skottet uttalade sig där för en fiskevårdsavgift med vars hjälp den statliga delen av Laxfond Vänern skulle kunna finansieras.

Fiskeriverket redovisade den begärda utredningen den 14 februari 1994. Ett system med differentierade avgifter föreslogs vilket bedömdes inbringa ca 3,5 miljoner kronor per år. Medlen föreslogs tillfalla en särskild fond förvaltd av Fiskeriverket.

Utredningen har remissbehandlats. Det framkom därvid att bl.a. fiskets organisationer hade en kritisk inställning till sÄrlösningar för Vänern. Regeringen beslöt den 30 juni 1994 att inte vidta någon åtgärd med anledning av Fiskeriverkets utredning.

Fiskets omfattning

Yrkesfiske

Det totala antalet yrkesfiskare i landet är knappa 4 000, varav ca 350 bedriver fiske i sötvatten. Statistik över hur många som bedriver ett utpräglat kustfiske saknas. Antalet mindre fartyg (< 8 m) är dock ca 1 700. Dessa torde huvudsakligen användas i det kustnära fisket. Man kan då dra den grova slutsatsen, att ca hälften av de som fiskar i Västerhavet och Östersjön också fiskar längs kusterna, även om utsjöfisket är av större vikt. Antalet som enbart fiskar kustnära är säkert lägre. Sådana fiskevårdsåtgärder, som kan komma att finansieras genom en allmän fiskevårdsavgift, är i första hand till nytta för insjöfisket och det kustnära fisket.

Fritidsfiske

Av SCB:s och Fiskeriverkets studie Fritidsfiske -90 framgår att 2,8 miljoner människor i åldern 18-74 år är intresserade av fritidsfiske, dvs. sportfiske (med handredskap) och husbehovsfiske (med nät o. dyl.). 2,2 miljoner av dessa har fiskat någon gång under det senaste året. Därtill kan läggas en stor mängd ungdomar under 18 år. Drygt 360 000 hade fiskat mer än 20 gånger på ett år och 1,2 miljoner hade fiskat 1-5 gånger per år. Drygt 1 miljon hade fångat nästan all sin fisk i sötvatten och drygt 600 000 nästan all sin fisk i saltvatten. Fiske är den viktigaste eller en av de viktigaste fritidssysselsättningarna för 840 000 personer. Fritidsfiskare lägger årligen ut 3-4 miljarder kronor på utrustning, resor, mat och logi, fiskekort samt båtar.

Ca 1,1 miljoner personer använder fritidshus som utgångspunkt för sitt fiske. Drygt 600 000 turistfiskade, dvs. idkade ett fiske som kräver att man är borta från hemmet eller fritidshuset och övernattar minst en natt. Hela 990 000 per-

soner har själva eller genom någon i hushållet tillgång till markområden med tillhörande fiske rätt.

Av studien framgår vidare att ca 1,4 miljoner fiskare enbart använder handredskap och ca 280 000 enbart andra redskap. Denna fördelning varierar sannolikt avsevärt såväl mellan hav och sötvatten som mellan olika delar av landet. Den har också förändrats under senare år. Enligt en undersökning av 1973 års fiskevattenutredning var sportfisket då av ungefär samma omfattning som idag medan antalet husbehovsfiskare endast var 75 000.

Längs kusterna utnyttjar de fiskande enligt flera lokala utredningar såväl handredskap som övriga redskap i större omfattning än i älvar och många inlandsvatten, där fiskesätten renodlas i högre grad.

Utländska turistfiskare. Underlag saknas för att beräkna det exakta antalet utländska turister som bedriver fiske i Sverige. Genom Styrelsen för Sverigebildens undersökningar vet man dock att i 150 000 sällskap som gästade landet under juni t.o.m. september 1994 fanns minst en person som fiskade. 45 000 sällskap (8 % av besökarna) uppgav att fiske var huvudskälet för deras besök i landet. Den undersökta tidsperioden fångade säkert upp flertalet utländska besökare, även om turistfiskare torde gästa landet också under andra årstider.

Medel för fiskevård

Anslaget Bidrag till fiskevård m. m.

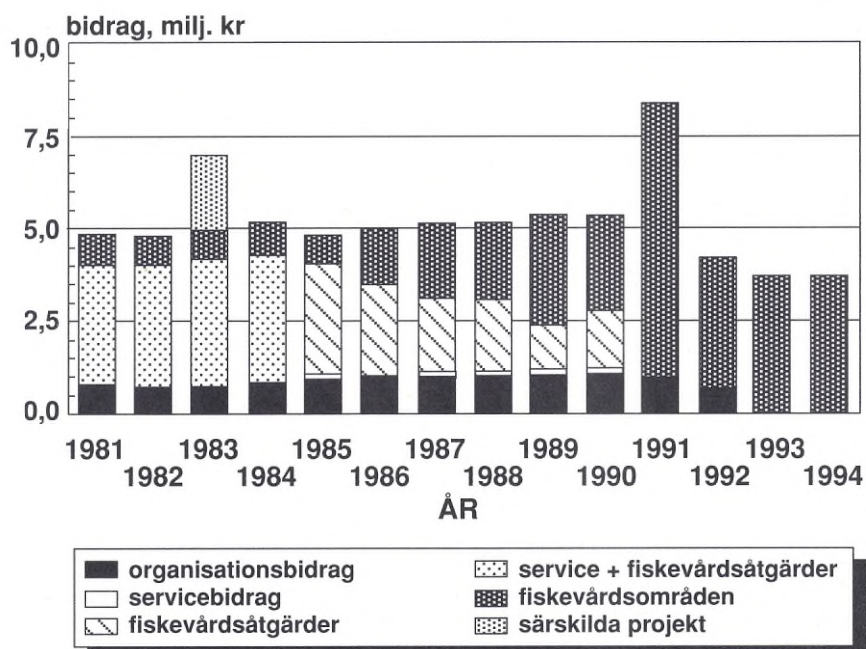
Användningen av anslaget Bidrag till fiskevård m.m. regleras av förordningen (1985:440) om statsbidrag till fritidsfisket. Enligt förordningen får statsbidrag beviljas till bildande av fiskevårdsområden, till fiskevårdsåtgärder som främjar fritidsfisket, till sådana serviceanläggningar för fritidsfisket som är av betydande allmänt intresse samt till fritidsfiskarnas och fiskevattenägarnas riksorganisationer för information och andra åtgärder som främjar fritidsfisket.

Genom en ändring i förordningen 1990 (1990:478) upphörde i princip möjligheten att ge statsbidrag till bildande av fiskevårdsområdesföreningar. Bidrag får idag endast lämnas i de fall ansökan om förrättning inkommit till länsstyrelsen före den 1 september 1990. Under de senaste åren har anslaget – i enlighet med regeringens anvisningar – i praktiken endast använts för bidrag till sådana fiskevårdsområdesföreningar. Ett betydande antal

ansökningar ligger fortfarande på länsstyrelserna i avvaktan på beslut om bildande. I figur 1 redovisas ramarna för användningen av anslaget sedan dess tillkomst 1981. Det framgår att bidragsgivningen till direkta fiskevårdsåtgärder har upphört.

I samband med införandet av det fria handredskapsfisket 1985 på södra ostkusten och i de fem stora sjöarna inrättades ett särskilt bidrag för fiskefrämjande åtgärder i dessa områden. Anledningen var att man beförde att fiskevården skulle minska till följd av det fria handredskapsfisket. Fiskeriverkets anslag för detta ändamål har under senare år uppgått till en miljon kronor per år. Mer än hälften av medlen har gått till fiskevårdsåtgärder inom Stockholms kommun. Verksamheten regleras av förordningen (1985:145) om statsbidrag till fritidsfisket inom vissa områden. Bidrag får lämnas med 50-100% (normalt 50%) till kostnader för bildande av fiskevårdsområden, fiskevårdsåtgärder och serviceanläggningar.

Figur 1. Ramar för användning av Fiskeriverkets anslag Bidrag till fiskevård m.m. 1981/82 – 1994/95.

Övriga medel för fiskevård

Vattenavgiftsmedel

Vattenavgiftsmedel är avgifter som är utdömda av vattendomstol som kompensation för skada på fisket. Det finns totalt ca 62 miljoner kronor tillgängliga (ca 900 domar) som kan användas till fiskevård i specifika områden (tabell 1). Medlen används främst för biotopvårdande åtgärder och utsättningar, till ungefär lika delar. Möjligheterna att utföra biotopvård i större utsträckning är begränsade. Dels är villkoren i vattendomstol oftast snäva och beaktar inte behovet av sådana åtgärder, dels saknas ofta medel för de vattenområden där behoven är störst. Detta innebär att vattenavgiftsmedel endast till mindre del kan användas för sådana allmänna fiskevårdsåtgärder som tidigare kunde stödjas från anslaget Bidrag till fiskevård m.m. Detsamma gäller s.k. villkorsmedel (se nedan). Därutöver finns vattenavgiftsmedel som används för FoU-verksamhet.

Följande tabell sammanfattar situationen vad gäller avgiftsmedel utdömda av vattendomstol enligt vattenlagen och gamla vattenlagen under budgetåret 1993/94.

Tabell 1. (se nedan) Fonderade fiskeavgifter enligt vattenlagen (VL) och gamla vattenlagen (GVL) förvaltade av Fiskeriverket

Vidare finns genom ett flertal regeringsbeslut i samband med vattenkraftsutbyggnader i Norrland och Stålverk 80 i Luleå s.k. villkorsmedel på ca 28 miljoner kronor fonderade. Medlen används i större utsträckning till biotopåtgärder och undersökningar än vattenavgiftsmedel i övrigt. För närvarande används 1-2 miljoner kronor per år.

I samband med vattenkraftsutbyggnad kan vattendomstolen också besluta att skadekomensationen skall ske i form av utsättningar av fisk. De flesta kompensationsutsättningar rör lax. Totalt uppgår kostnaden för denna typ av utsättningar till ca 40 miljoner kronor per år.

Bidrag till biologiskt återställningsarbete i kalkade vatten

Sedan budgetåret 1985/86 finns ett statsbidrag till biologiskt återställningsarbete i kalkade vatten för vilket Naturvårdsverket har huvudansvaret. Kalkningen är en miljövårdsåtgärd av stor betydelse för fiskevården. Syftet med bidraget är att stödja återställningen av försurnings-skadad biologi i sjöar och vattendrag. Statsbidrag lämnas normalt på 85% av kostnaden och kan i vissa fall uppgå till 100%.

Fiskeavgift	inkomster, kr (avgifter+ränta)	utgifter, kr	utg. balans 1/7 1994, kr	användningsområde
VL 10 kap. 5§	11 620 000	5 457 000	56 683 000	lokalt främjande
Särskilda äldre medel	186 000	232 000	879 000	av fisket
GVL 6 kap. 9§	239 000	100 000	3 427 000	lokalt främjande av fisket
VL 10 kap. 6§	7 186 000	7 006 000	8 819 000	främjande av fisket inom landet genom FoU-verksamhet
GVL 8 kap. 34§	32 000 (ränta)	-	481 000	främjande av fisket inom landet
Summa	19 263 000	12 795 000	70 289 000	

Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för budgetåret 1994/95 är följande åtgärder bidragsberättigade:

- återintroduktion av utslagna växter och djur,
- eliminering av vandringshinder för att underlätta naturlig återkolonisation,
- byggande av vandringsväg för att underlätta naturlig återkolonisation samt
- biotopvård som möjliggör återkolonisation.

För att bidrag skall kunna beviljas skall det finnas dokumentation som visar att de aktuella arterna tidigare har funnits i området, att försurningen är en trolig orsak till försvinnandet och att föreslagna åtgärder möjliggör en återetablering. Under budgetåret 1994/95 har 198 miljoner kronor anslagits till bidrag till kalkningsverksamhet för sjöar och vattendrag. Därav utgår 8,5 miljoner kronor till biologiskt återställningsarbete. Bidraget kan knappast användas för sådana allmänna fiskevårdsåtgärder som tidigare kunde stödjas från anslaget Bidrag till fiskevård m.m.

Prisregleringsmedel

Utsättningar av fisk har hittills utförts med stöd av s.k. prisregleringsmedel men från och med 1996 upphör denna finansieringskälla. Syftet är att främja det yrkesmässiga fisket i insjöar och i kustområdet. Störst betydelse har utsättningarna av ål. Exempel på andra arter som sätts ut är lax och gös. Under de senaste åren har ca 9 miljoner kronor årligen använts av prisregleringsmedlen för att finansiera fiskutsättningar. Detta skedde tidigare samtidigt som medel till allmän fiskevård beviljades från anslaget Bidrag till fiskevård m.m.

Regionalekonomiska medel och arbetsmarknadsmedel

Dessa medel används främst för större enskilda satsningar på biotopvård, t.ex. återställning av nedlagda flottleder och större enskilda fiskevårdsprojekt, t.ex. Laxfond Vänern och Västerbottenslax. Medel utgår främst till norra Sverige. Den totala summan varierar starkt mellan åren men uppgår ofta till 10-15 miljoner kronor per

år. Satsningarna skedde tidigare samtidigt som medel till allmän fiskevård beviljades från anslaget Bidrag till fiskevård m.m. Sådana satsningar kan inte fylla det behov som täcktes med hjälp av detta anslag.

EU-medel

EU bidrar ekonomiskt till den svenska laxfiskevården i Östersjön som kompensation för de övriga EU-ländernas laxfiske. Bidraget har de senaste åren uppgått till ca 7,5 miljoner kronor per år och utgår tills vidare även sedan Sverige blivit medlem i EU. Bidraget används för att producera laxsmolt för Östersjön.

EU:s olika strukturmedel kan framöver bli en viktig finansieringskälla för olika fiskevårdande och fiskefrämjande åtgärder främst i form av enskilda större projekt. Stödmedel används idag bl.a. till restaureringsprojekt (Frankrike) samt till turistfiskesatsningar (Irland). EU har sex huvudmål för strukturpolitiken och fyra fonder som svarar för den huvudsakliga finansieringen av åtgärder tillsammans med nationella medel.

Regionalfonden (ERDF), Socialfonden (ESF), Jordbruksfonden (EAGGF) och Fiskefonden (FIFG) har gemensamma mål och principer att arbeta efter, men respektive fonds verksamhetsområde sträcker sig inte över alla målen. Mål 1, 2, 5b och 6 är regionalt kopplade till definierade områden inom vilka stödet får användas. Stöd enligt mål 3, 4 och 5a lämnas utan geografisk koppling, dvs. i hela landet. Fiskevårdande och fiskefrämjande åtgärder kan bli aktuella främst inom mål 2, 5a, 5b och 6.

Mål 2 syftar till omstrukturering av regioner med industrier på tillbakagång. Stödberättigade åtgärder är bl.a. insatser för nyföretagande, insatser för små och medelstora företag, forsknings och utvecklingsfrämjande åtgärder, turistfrämjande åtgärder och investeringar i infrastruktur. Regional- och socialfonden lämnar stöd till mål 2.

Mål 5a syftar till att påskynda omstrukturering av jord- och skogsbruk samt fiske. Inom fiske-sektorn kommer stödet sannolikt att användas för åtgärder som rör fartygsflottan, berednings-industrin, vattenbruket samt infrastruktur-satsningar för yrkesfisket. Stöd kan även läm-nas till skydd och utveckling av marina resurser i kustvatten. Jordbruks- och fiskefonden läm-nar stöd till mål 5a.

Mål 5b syftar till att underlätta utvecklingen och omstruktureringen i jordbruksbygder, inklu-sive fiskeberoende områden i landsbygds-regioner. Stödberättigade åtgärder är utveckling av turism, diversifiering av jordbruk/fiske-verksamhet, utveckling av alternativa näringar till jordbruk/fiske, bevarande och utveckling av den naturliga miljön samt utbildning inom sek-torer som är viktiga för sysselsättningen och ut-vecklingen i området. Jordbruks-, Regional- och Socialfonden lämnar stöd till mål 5b.

Mål 6 syftar till att främja utvecklingen i regio-ner med gles befolkning och långa avstånd. Målområdet är nytt och tillkom i samband med att Sverige och Finland blev EU-medlemmar som ersättning för mål 1. I mål 6-områden kan man, precis som i mål 1-områdena, göra alla ty-per av stödinsatser. Därför är det inte aktuellt med stöd enligt något av strukturfondernas öv-riga mål där. Områden som uppfyller kraven för mål 6 är hela Norrlands inland och delar av Da-larna och Värmland. Jordbruks-, Regional och Socialfonden lämnar stöd till mål 6.

Närings- och teknikutvecklingsverket är den myndighet som har det centrala samordning-sansvaret för det operativa arbetet med EG:s strukturfonder.

EU-medel kan bidra till enskilda större sats-ningar på fiskevård och utveckling, t.ex. inom sportfisketurismen, och medel från den all-männa fiskevårdsavgiften kan användas som nationella bidrag i sådana fall. Emellertid kan inte EU-medel annat än till en ringa del använ-das för sådana allmänna fiskevårdsinsatser som avgiftsmedlen föreslås finansiera

Behov av medel för fiskevård

Som tidigare nämnts saknas i stort sett helt all-männa medel för fiskevård i vid bemärkelse och andra fiskefrämjande åtgärder sedan "Bidraget till fiskevård m.m." reducerats påtagligt och nu-mera i praktiken endast används för bidrag till bildande av fiskevårdsområdesföreningar. An-dra tillgängliga medel, främst de s. k. vatten-avgiftsmedlen, är endast avsedda för åtgärder i särskilt angivna sjöar och vattendrag. Vissa lo-kala och regionala åtgärder kan också komma till utförande med hjälp av temporära projekt-medel. Dessa medel kan inte ersätta det tidigare allmänna fiskevårdsbidraget.

Medelsbehovet för rena fiskevårdsåtgärder uppskattades i betänkandet Fiska på fritid (SOU 1978:75) till 15 miljoner kronor per år (i 1978 års penningvärde). Medelsbehovet för rena fiskevårdsåtgärder har ökat påtagligt sedan 1978 genom att miljösituationen i för fiske-vården viktiga avseenden har försämrats. Ökad närsalttillförsel till sjöar och vattendrag har medfört ökad vegetationsutbredning och igen-växning, med försämrade lekmöjligheter för vissa arter och förskjutningar i artbalansen som följd. Detsamma gäller vissa havsområden. Ut-dikning, kanalisering, reglering etc. har med-fört liknande effekter. Flottningen har nu lagts ned helt i landet. Detta har medfört behov av medel för återställningsarbete i vattendrag som genom flottning skadats från fiskevårds-synpunkt. Likaså har behovet av allmänna medel för fiskevård ökat genom det 1985 in-förda fria handredskapsfisket.

Fisket och fiskevårdsarbetet måste sedan 1 ja-nuari 1994 till stor del organiseras inom ramen för fiskevårdsområdesföreningar, genom att den nya fiskelagen (SFS 1993: 787) inte längre ger länsstyrelserna rätt att utfärda regionala el-ler lokala stadgor. Fiskeriverket äger denna rätt upp till först mötande vandringshinder och i Vä-nern, Vättern, Mälaren, Hjälmaran och Storsjön. Det finns ett stort medelsbehov för att få hela landet täckt av fiskevårdsområdesföreningar och även till omarrondering och sammanslag-

ning av redan bildade föreningar, för att bättre anpassa områdena till fiskevården, dvs. till att omfatta hela eller lämpliga delar av vattensystem. Behovet av medel för dessa åtgärder är svårt att bedöma exakt men har av Fiskeriverket uppskattats till 5-10 miljoner kronor per år under en tioårsperiod. Bidragsbehovet för de fiskevårdsområden som ansökt om förrättning före den 1 september 1990 uppgår till ca 8,5 miljoner kronor.

Sportfiskarna har nyligen sammanställt medelsbehovet för fiskevårdsåtgärder i Hallands, Jämtlands och Västerbottens län. Behovet i bara dessa län uppgår till ca 20 miljoner kronor per år. Prioriterade är olika typer av åtgärder i rinnande vatten samt bildande av fiskevårdsområdesföreningar. Behovet av medel för fiskevård i de stora sjöarna med allmänt vatten och fritt handredskapsfiske, Väneren, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön, och längs kustavsnitten med fritt handredskapsfiske är också stort. Enskilda vattenägare är naturligt nog mindre intresserade av att satsa medel på fiskevård i dessa vattenområden, genom att intäktsmöjligheter från fiskekortsförsäljning saknas. Behovet gäller medel för såväl direkta fiskevårdsåtgärder som för att kunna utföra en tillfredsställande fisketillsyn. Grunden för en bra beståndsvård och ett bra fiske i dessa vatten är att rådande fiskebestämmelser efterlevs.

Fiskevård är i första hand fiskevattenägarnas ansvar. Motivet för statliga bidrag till fiskevård utanför allmänna vatten är framför allt det allmännas intresse av en god miljövard och naturresurshushållning liksom att det skapas goda fiskemöjligheter totalt sett, dvs. god tillgång på fisk, ökad upplåtenhet och tillgänglighet etc. Därtill kommer att många fiskevårdsåtgärder, t.ex. fiskvägar och biotopförbättring i rinnande vatten, får positiva konsekvenser för fisket över stora områden och är samhällsekonomiskt klart lönsamma, men inte ger tillräckligt positiva konsekvenser just där åtgärden kommer till stånd. Det kan t.o.m. vara så att fiskeförbud kan råda inom åtgärdade områden,

t.ex. inom rekryteringsområden för lax och öring. I dessa fall är det nödvändigt att bidrag utgår för att åtgärden skall komma till stånd. Ytterligare motiv är att fiskevården i våra stora sjöar och längs kusterna kräver ett engagemang från det allmänna för att komma till utförande. Ett statligt engagemang ter sig också från allmän synpunkt väl motiverat. Det är till stor del fråga om allmänna vatten där staten har ansvaret för fiskevården. Många vattenområden, särskilt kusterna och de stora sjöarna, är också gemensamma resurser som kräver gemensam vård. Åtgärderna kommer också alla kategorier fiskande till godo i större eller mindre omfattning.

Erfarenheter från andra länder

Danmark

Allmän reglering av rekreativfisket

Rekreativfisket i Danmark indelas i fritidsfiske och sportfiske. Fritidsfisket motsvarar husbehovsfisket i Sverige, dvs. fiske med mängdfångade redskap som nät, ryssjor och långrev. Fritidsfisket regleras i lagen om saltvattensfiske (366/1989) samt i en kungörelse om fritidsfisket. Sportfisket regleras främst genom lagen om fisketillstånd (227/1992) samt i en kungörelse. För att få bedriva fiske krävs enligt båda lagarna att en fiskevårdsavgift erläggs.

Omfattningen av fiskevårdsavgifterna

Fritidsfiske (husbehovsfiske)

I lagen regleras vem som får bedriva fritidsfiske. Fiskeriministern bemyndigas att fastställa regler om tillåtna redskap och antalet redskap som får användas i olika vattenområden samt avgiftens storlek.

Den fiskande skall:

- ha uppnått 12 års ålder,
- vara fast bosatt i landet,
- inte vara registrerad som yrkes- eller binnäringsfiskare samt,
- ha erlagt fiskevårdsavgift för det aktuella kalenderåret.

Det är endast tillåtet att fiska med följande redskap och högst med sammanlagt sex stycken vid samma tillfälle:

- rev med 100 krokar,
- garn (45 m),
- ryssjor (enkla eller dubbla) samt
- tinor.

Kungörelsen om fritidsfiske innehåller detaljerade bestämmelser om redskapen och hur fisket får bedrivas. Utöver de sex redskapen får fritidsfiskaren använda en mindre landvad för ål.

Varje utestående redskap skall ha ett gult märke med användarens namn och adress. Därutöver skall redskapet vara försett med fiskerinumret på användarens inbetalningskvittering.

Fiskevårdsavgiften för fritidsfiske erläggs för ett helt kalenderår. Under 1994 var avgiften 250 DKK.

Husbehovsfiskelicensen är personlig men dispens kan lämnas av Fiskeriministeriet till institutioner som då får fiska med det antal omgångar redskap som man erlagt avgift för.

Sportfiske

I lagen regleras vem som omfattas av fiskevårdsavgiften samt vilka redskap som avses.

Med sportfiske avses fiske med spö, pilk eller liknande lätta handredskap. Fiskevårdsavgift (allmänt fisketillstånd) gäller, för den som fyllt 18 men inte 67 år, i saltvattensområdet på danskt fisketerritorium och i naturliga sjöar och vattendrag samt i kanaler, diken och andra anlagda vattendrag som är en del i ett naturligt vattensystem. Allmänt fisketillstånd krävs inte i vatten som inte har utlopp till sjö, å eller kust eller har sådant utlopp att fisk inte kan passera det. Det är fiskevattenägaren som avgör om ett vatten skall omfattas av avgiften eller ej.

Den som äger marken närmast intill ett fiskevatten samt hans hushåll behöver inte lösa tillstånd för fiske där. Vidare är den som erlagt fiskevårdsavgift för fritidsfiske undantagen.

Fiskevårdsavgift för sportfiske kan erläggas för en dag, en vecka eller ett år och avser tiden från inbetalningsdagen oberoende av kalenderåret. Under 1994 var avgiften 25 DKK, 75 DDK och 100 DDK för dag, vecka respektive år.

Uppböörden och förvaltningen av fiskevårdsavgifterna

Uppböörden av båda fiskevårdsavgifterna sker via postgirot. Det finns ett särskilt inbetalningskort för vardera av avgifterna. Inbetalningskort finns på samtliga postkontor. Namn och adress på de som löser husbehovsfiskeavgift samt de som löser årsavgift för sportfiske läggs in i ett register. De får sedan årligen sig tillsänt ett inbetalningskort för det kommande året. På så sätt kan husbehovsfiskaren använda samma fiskerinumner år från år och behöver inte märka om sina redskap. Förlorade bevis på erlagd avgift ersätts ej.

Ministeriet har vidare ett försäljningsavtal med turistföreningar, campingplatser m. fl. De får på vissa villkor sälja bevis på erlagd avgift för sportfiske mot en provision på 5%. Oifyllda inbetalningstalonger får även vidare säljas till tredje part. Köpet måste då omfatta minst 1000 DKK per gång. Försäljning på andra platser än poststationerna underlättar för de som vill erlagga endagsavgift under helger.

Ministeriet har slutit avtal med en privat firma, JWN-data, om bokföring och kontroll av antalet erlagda avgifter.

De flesta avgifter erläggs direkt via giroinbetalning på poststation.

Influtna medel går direkt till två postgirokonton som disponeras av Fiskeriministeriet. Någon räntebildande fond finns således ej.

Administrationen och användningen av fiskevårdsavgifterna

Fiskeriministeriet fattar beslut om fördelningen av intäkterna från sportfisket och husbehovsfisket efter hörande av ett speciellt rådgivande utskott. Utskottets sammansättning regleras i lagen om saltvattensfiske och framgår av följande uppställning.

Tabell 2

Organisation	kategori	antal representanter
Dansk Fiskeriforening	yrkesfisket	2
Dansk kystfiskeriforening	binäringsfisket	1
Danmarks Sportsfiskerforbund	sportfisket	1
Dansk Amatørfiskerforbund	husbehovsfisket	1
Dansk Fritidsfiskerforbund	husbehovsfisket	1
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark	alla, inkl vattenbruket	1
Instituttet for Ferskvandsfiskeri & Fiskepleje	forskningen	1
Fiskeriministeriet		1

Ministeriet utser ordförande och svarar också för sekretariatsfunktionen.

Fördelningen av medel baseras på en handlingsplan som Institutet for Ferskvandsfiskeri & Fiskepleje (forskningsinstitut under Fiskeriministeriet) upprättar varje år i enlighet med lagen om saltvattensfiske.

Utskottets sammansättning har kritiserats av företrädare för sportfisket som kräver utökad representation. Ministeriet har därför planer på att tillsätta två underutskott; ett för marin fiskevård och ett för fiskevård i sötvattensområdet. I det senare skulle majoriteten av delegaterna komma från sportfisket.

I lagen om fisketillstånd stadgas att medel från sportfiskeavgiften skall användas till fiskevård, främst utsättning av yngel och sättfisk. Dessutom kan medel användas till forskning kring utsättning, till administration och kontroll av avgiften samt till information. De samlade fiskevårdsinsatserna skall i så stor utsträckning som möjlig främja ett brett urval av fiskarter och geografiska områden.

I lagen om saltvattensfiske stadgas att de samlade fiskevårdsinsatserna i så stor utsträckning som möjligt skall främja alla farvattensområden och ett brett urval av arter.

För fiskevården i allmänhet gäller att stor vikt läggs på att beståndsvård sker inom det för arten naturliga utbredningsområdet och med hänsyn tagen till områdenas biologiska bärighet. Som ett resultat av de senaste årens forskningsresultat läggs dessutom allt större vikt vid att bevara de enskilda fiskstammarnas genetiska egenart.

Tabell 3.

Användningen av avgiftsmedel under 1994

Område	Budget, DKK
1. Allmän administration av avgiftsmedlen	848 212
2. Laxfisk	11 958 534
3. Ål	6 965 420
4. Sjöar (ål, gädda, gös, karp, öring, regnbågslax, sik, kräfta)	2 024 159
5. Marin fiskevård (torsk, rödspotta, skrubba, piggvar, gädda, sik)	9 049 750
Information och försäljningsadministration	2 000 000
Summa (inklusive moms)	32 846 075
Beräknat värde av momsbefrielse	4 105 759
Total utgiftsram (Därutöver görs utsättningar av öring, ål, piggvar och rödspotta för ca 5 miljoner DKK av 1993 års medel.)	28 740 316

Användningen av avgiftsmedel under 1994 framgår av följande uppställning. Åtgärder av forsknings- och utvecklingskaraktär samt åtgärder riktade mot det rekreativa fisket får 100% bidrag av avgiftsmedlen. Åtgärder som i första hand gynnar yrkesfisket får 50% bidrag.

Endast sjöar över 10 ha kan erhålla stöd. Undantag gäller för introduktion av kräfta i naturvatten (ej odlingsdammar). Bidrag till kräftutsättningar lämnas för en period av högst tre år.

Medel från de båda fiskevårdsavgifterna ersätter tidigare budgetmedel. Som nämnts används de främst till beståndsförbättrande åtgärder, dvs. utsättning av fisk. En mindre del används till forskning och administration. Fiskevård som rör miljöförbättrande åtgärder, t.ex. biotopvård, finansieras med särskilda medel via länsstyrelserna.

Kontroll och påföljder

Den som bedriver husbehovsfiske skall medföra kvittering på betald avgift samt legitimation. Därutöver skall redskapen vara märka på vederbörligt sätt (se avsnitt 5.1.2). Den som vid kontroll inte kan visa såväl kvittering som legitimation skall senast efter 14 dagar betala dubbel årsavgift. Om avgiften redan är betald och giltiga handlingar kan uppvisas senast efter 14 dagar, skall istället en årsavgift inbetalas. En obetald avgift får drivas in genom utmätning. Den som bryter mot redskapsbestämmelserna straffas med böter. Redskap som påträffas utan korrekt märkning blir beslagtagna och kan konfiskeras om inte ägaren gör anspråk på dem inom 14 dagar.

För sportfisket gäller också att kvitto på erlagd avgift samt legitimation skall medföras vid fiske. På motsvarande vis som för husbehovsfisket gäller kravet på inbetalning av hel alternativt halv årlig avgift då kvitto och legitimation inte kan uppvisas vid kontroll samt att obetald avgift får drivas in genom utmätning.

Kontroll och tillsyn av bestämmelserna om fiskevårdsavgifter åvilar fiskerikontrollen och de av Fiskeriministeriet auktoriserade fiskeritillsynsmännen. Den som med eller utan betalning upplåter fiske eller transporterar en annan person under fiske har skyldighet att förvissa sig om att vederbörande har betalt fiskevårdsavgift. I det fall fisket är utarrenderat, åligger denna skyldighet arrendatorn.

Vid en omfattande kontroll i Köpenhamnsområdet hade endast omkring hälften av danskarna och ännu färre av de utländska turistfiskarna erlagt fiskevårdsavgift. Fiskeriministeriet menar att information är det viktigaste instrumentet för att öka betalningsfrekvensen. Man planerar därför att effektivisera och intensifiera informationen.

Norge

Allmän reglering av rekreativfisket

En översyn pågår av den norska regleringen av fritidsfisket. För närvarande remissbehandlas ett förslag till nya regler. Förslagen har tagits

fram av en utredning tillsatt av Fiskeridepartementet. Utredningen föreslår att följande redskap får användas samtidigt vid fritidsfiske:

- spö och lina,
- garn, sammanlagt högst 300 m,
- linor, sammanlagt högst 300 krokar samt
- tio tinor eller ryssjor.

Fiske med trål och vad föreslås bli förbjudet vid fritidsfiske. Idag finns begränsningar införda för torsk- och sillfisket i områden norr om 62". Sedan 1990 får fritidsfiskare bara använda sin fångst av dessa arter för eget bruk. Vidare är det per hushåll bara tillåtet att använda spö och lina, ett garn på högst 30 m, en rev med högst 100 krokar samt högst tre ryssjor. Det nordnorska fisket efter sjurygg (romfiske) var tidigare ett populärt fritidsfiske som också gav goda extrainkomster. Fisket är numera helt förbehållet yrkesfisket. För att få bedriva fiske i sötvatten och efter anadrom laxfisk erfordras att en fiskevårdsavgift erlagts.

Omfattningen av fiskevårdsavgiften

Den norska fiskeravgiften, f.d. fisketrygden, är en generell fiskevårdsavgift till staten för fritids- och yrkesfiske efter lax, havsöring och havsröding (anadrom laxfisk) samt inlandsfisk och kräfter. Alla, inklusive fiskerättsinnehavare, som skall fiska efter dessa arter och har fyllt 16 år skall betala avgift. Kravet gäller alla typer av redskap. Dispens från avgiften kan lämnas till skolor och institutioner som har fiske som en del i undervisningen, behandlingen eller aktivitetsutbudet. Norska och svenska samer är undantagna från avgift vid fiske i samband med renskötsel. Avgiften regleras av lagen om lax- och inlandsfiske (47/1992).

Under 1994 var avgiften 180 NOK per år för fiske efter anadrom laxfisk samt 90 NOK per år och 45 NOK per vecka för inlandsfiske. Fiskeåret räknas från 1 april till 31 mars för att passa budgetbehandlingen av avgiften. För 1995 föreslås oförändrade avgifter.

Uppböörden och förvaltningen av fiskevårdsavgiften

Direktoratet for Naturforvaltning är den myndighet som administrerar avgiften men Finansdepartementet förvaltar fiskefondens kapital. I början på året, så snart stortinget fastställt avgiftens storlek, distribueras ca 700 000 inbetalningskort ut till samtliga postkontor. De fiskekortsförsäljare som så önskar kan köpa inbetalningskort av posten mot rätt att göra ett påslag på 10% per kort samt med full returrätt för osålda kort.

Posten drar sina portokostnader direkt från postgirokontot innan medlen förs över till Statens fiskefond. Fondens intäkter består av erlagda fiskeavgifter och ränta på fondens kapital. De tidigare intäkterna från exportavgifter för vildlax samt kortförsäljning på statlig mark har upphört genom den nya lagen om lax- och inlandsfiske.

Saldouppgifter på fonden sänds dagligen till Direktoratet. Något register över de personer som erlagt avgift finns inte. Någon påminnelse om att det är dags att betala avgiften för nästa år sänds därför inte ut.

Administrationn och användningen av fiskevårdsavgiften

Direktoratet for Naturforvaltning fattar beslut om fördelning av fonden efter särskilda riktlinjer i regleringsbrevet.

Efter allmän kritik mot att för stor andel av fondmedlen användes till forskning gäller nu att minst 50% av avgiftsmedlen skall avse direkta åtgärder.

I regleringsbrevet för 1994 sägs att Statens fiskefond skall stödja fiskevårdsåtgärder som kommer allmänheten till godo. Häri inbegrips lokala åtgärder för att underlätta fisket, särskilda driftsutgifter av fiskefrämjande karaktär samt fiskeforskning. De ekonomiska ramarna för 1994 framgår av följande uppställning.

Tabell 4
Ramar för användningen av medel från
fiskevårdsavgiften 1994

Utgift	Belopp, 1000 NOK
Bidrag till åtgärder för fisket	21 105
Särskilda projekt	9 714
Tryckning, porto	700
Fiskeforskning, NINA	6 732
Summa	38 251

Direktoratet for Naturforvaltning fastställer länsvisa ramar för de lokala åtgärderna. Fördelningen baseras på inkomna ansökningar samt på befolkningstätheten och åtgärdsbehovet i länet. Det är sedan länet som fattar beslut om enskilda projekt. Det står var och en fritt att ansöka om medel, men bidrag lämnas i regel inte till enskilda personer eller till åtgärder som endast berör ett fåtal. Ansökan om bidrag sänds på särskild blankett till Direktoratet före den 15 oktober.

Direktoratet fattar centralt beslut om medel för särskilda projekt. Medlen till fiskeforskningen på NINA (Norsk institutt for naturforskning) utgör grundinsats för institutets fiskforskning.

En typ av organisationsbidrag utgår genom att organisationerna har möjlighet att söka särskilda projektmedel från fonden. Det kan röra sig om informationsprojekt kring lagstiftningen, sjukdomssituationen etc.

De lokala medlen till fiskefrämjande åtgärder används till både fiskevårdande och fiskefrämjande sådana. Bidrag har lämnats till anläggningar vid fiskevatten (bryggor, spänger, rastplatser m.m.), information (fiskeguider etc.) fiskrapport, biotopvård och odlingsanläggningar. Tidigare avsattes en betydande del av de lokala medlen till kalkning. Fr.o.m. 1995 finansieras kalkningen med andra medel.

De centralt fördelade medlen används till åtgärder som syftar till att bevara och bruka fiskresurserna på bästa möjliga sätt. Exempel på centralt beviljade projekt är Inlandsfiskepro-

grammet, laxfisketillsynen vid kusten, särskilda projekt som drivs av rikstäckande intresseorganisationer, åtgärder mot laxparasiten *Gyrodactylus salaris* och skydd av hotade lokala laxstammar (genbank).

Inlandsfiskeprogrammet startade 1991 för att effektivisera och stärka inlandsfiskeförvaltningen. Satsningarna avser främst lokala åtgärder för att öka åtkomligheten till fiske och underlätta fiske. Till projektet finns knutet ett rådgivande organ bestående av både myndigheter och organisationer. Medel har bl.a. använts till anläggande av fiskeplatser för familjer och rörelsehandikappade, inrättande av nya kortfiskeområden och samordning av kortförsäljning, upprättande av serviceanläggningar vid fiskevattnen och information om fiskemöjligheter. Erfarenheterna av projektet är positiva. Åtgärderna är idag bättre och mer målinriktade. Kommunerna har tagit ett ökat ansvar för fiskeförvaltningen.

Av de medel som används till forskningsåtgärder går drygt hälften som ett koncernbidrag till NINA. Därutöver upphandlas enskilda forskningsprojekt från olika forskningsinstitutioner.

Kontroll och påföljder

Ordinarie fisketillsyn svarar för avgiftskontrollen i kustområdet. Polis och fiskevattenägarna själva svarar för kontrollen på inlandsvattnen. Det är inte tillåtet att upplåta fiske till någon utan att först kontrollera att fiskevårdsavgiften är erlagd. Kontroll krävs dock inte vid försäljning av fiskekort från automater eller andra självbetjäningsinrättningar om kortet är försett med upplysning om plikten att erlagga fiskevårdsavgift. Enligt företrädare för Direktoratet for Naturforvaltning är kontrollen på de flesta håll otillräcklig.

Betalningsfrekvensen är relativt låg. Den har varit varierat något beroende på hur omfattande informationssatsningar som gjorts. Under 1994 gjordes 249 000 inbetalningar, varav 14 500 veckokort för inlandsfiske, 133 500 årskort för inlandsfiske och 101 000 årskort för laxfiske.

Enligt tidigare bedömningar borde ca 1,6 miljoner personer betala fiskevårdsavgift.

Betalningsfrekvensen är särskilt låg i kommunala inlandsvatten där fiskekortsförsäljningen är bristfälligt organiserad. Denna typ av vatten finns bl.a. i det tätbefolkade Osloområdet.

Enligt företrädare för norska fiskeorganisationer är motivationen att betala fiskevårdsavgiften låg. Som skäl anges att inbetalda medel inte i tillräckligt stor utsträckning går tillbaka till konkreta fiskevårdsåtgärder.

Överträdelse av bestämmelserna för fiskevårdsavgiften straffas med böter. I praktiken tillåter man i vissa fall den som ertappas utan giltiga handlingar att visa upp dessa vid ett senare tillfälle. Om det visar sig att avgiften var erlagd vid tillfället för kontrollen avskrivs ärendet.

Finland

Allmän reglering av rekreativfiske

Enligt lagen (1355/93) om fiske får en fritidsfiskare inte använda yrkesfiskeredskap på allmänt vattenområde i havet. Följande redskap definieras i förordningen om fiske (1356/93) som yrkesmässiga redskap:

- över 1,5 meter hög storryssja,
- not eller trål,
- ett eller flera krokfångstredskap med mer än 250 krokar per fångstlag samt
- nät med en sammanlagd längd över 900 meter.

Den som inte endast tillfälligt är bosatt i en kommun får inom denna kommun bedriva ett visst nätfiske även på enskilt vatten.

Var och en har rätt att meta och pilka i samtliga vattenområden med undantag för forsar och strömdrag i lax- eller sikförande vattendrag.

Omfattningen av fiskevårdsavgiften

Fiskevårdsavgiften i Finland består egentligen av två parallella avgifter. Den ena omfattar de tre nordliga kommunerna och regleras i 1951 års lag om fiske (1951/503) och den andra omfattar övriga Finland och regleras i den nya lagen om fiske (1355/93). Åland har egna bestämmelser

om fisket vilka inte innefattar någon fiskevårdsavgift.

Avgiften enligt 1993 års lag omfattar alla som fyllt 18 år, medan avgiften i de nordliga kommunerna omfattar alla som fyllt 16 år. Denna senare avgift gäller per hushåll. De som endast följer med vid fiske, som t.ex. roddare, behöver inte erlägga någon avgift. Såväl yrkesfiskare som vattenägare omfattas av avgiften. Från och med 1994 är det traditionella flötmetet undantaget från fiskevårdsavgiften.

Uppbörd och förvaltningen av fiskevårdsavgiften

Fiskevårdsavgiften betraktas i Finland som en skatt. Av den anledningen har uppbörden begränsats till inbetalning till ett postgirokonton som disponeras av Jord- och skogsbruksministeriet. Inbetalningen kan göras på valfritt sätt, inklusive giroautomater. Något särskilt kort finns således inte som bevisar att avgiften är erlagd. Det räcker att kvittensen visar för vems räkning inbetalningen är gjord. För avgiften i de nordliga kommunerna gäller dock ett särskilt inbetalningskort.

Avgiften är för närvarande 80 mark per år. Turistnäringen i Finland önskar att det även införs avgifter för kortare tidsperioder, t.ex. en månad. 80 mark upplevs som ett högt pris för en kortare tids fiske.

Enligt företrädare för Jord- och skogsbruksministeriet är det ett problem framförallt för turistnäringen och enskilda tillfällighetsfiskare att avgiften enbart kan erläggas via postgirot.

Under 1993 erlades ca 600 000 fiskevårdsavgifter och under 1994 ca 500 000. Minskningen antas bero på att medhjälpare vid fiske (t.ex. roddare) inte längre behöver erlägga någon avgift. Intäkterna från avgifterna beräknas ha uppgått till ca 40 miljoner mark under 1994.

Administration och användningen av fiskevårdsavgiften

Jord- och Skogsbruksministeriet får årligen ett anslag för främjande av fiskerihushållningen på

riksnivå och regional nivå. Anslaget motsvarar medelvärde av influtna avgiftsmedel under den föregående treårsperioden, dock lägst motsvarande influtna medel under det senaste året.

Ministeriet har inte någon rådgivande grupp som bistår vid fördelningen av medel. Enligt lagen om fiske skall avgiftsmedlen användas för ersättning till vattenägarna för allmänhetens utnyttjande av fiskevatten samt till verksamhet som främjar fiskerihushållningen. Avgiftsmedlen får även användas till statens utgifter i samband med uppbörden av avgiften.

Medlen går huvudsakligen till följande huvudområden:

- ersättning till vattenägarna,
- fiskevårdsåtgärder inom fiskeområdena,
- centrala projekt av riksorganisationer samt
- central odlings- och utsättningsverksamhet.

Ministeriet fattar rambeslut om medel till lokala åtgärder. Det är sedan landsbygdsnäringsdistrikten som genom ett ansökningsförfarande fattar beslut om bidragen. Bidrag kan beviljas med upp till 100% av kostnaderna.

Ett ansökningsförfarande används även för tilldelningen av medel till centrala projekt som drivs av fiskets riksorganisationer.

Kontroll och påföljder

Fisketillsynen sköts av polisen, fiskerimyndigheterna samt särskilda fisketillsynsmän tillsatta av fiskeridistrikt, kommuner, fiskeområden eller fiskerättsägare.

Påföljden för den som bryter mot skyldigheten att erlagga fiskevårdsavgift är dagsböter.

Den som vid fiske ertappas utan att kunna visa att fiskevårdsavgiften är erlagd, har möjlighet att inom sju dagar uppvisa giltig kvittens.

Vid de kontroller som genomförts har endast 2-3 % fiskat utan att ha erlagt avgift.

Övriga europeiska länder

Allmänt kan sägas att förhållandena varierar mycket mellan länderna. Det är dock mer regel än undantag att någon form av fiskevårdsavgift eller fiskelicens krävs för att få sportfiska. I vissa fall ger licensen en direkt fiskerätt, i andra fall fordras dessutom ett fiskekort för det specifika vattnet. Det är stora skillnader länderna emellan vad avser vilka områden, arter och fiskemetoder som avgiften gäller.

Betydande skillnader finns också inom EU. Detta är en fråga som till stor del avgörs på den nationella nivån. Så gäller fullt ut för insjöfisket och fritidsfisket. En allmän fiskevårdsavgift av den typ som finns i Danmark och diskuteras i Sverige torde kunna införas genom ett nationellt beslut, åtminstone så länge den inte drabbar utländska yrkesfiskare som fiskar på svenskt vatten.

Inställningen till en allmän fiskevårdsavgift

Allmänheten

Den tidigare nämnda landsomfattande enkätundersökningen av fritidsfisket (Fritidsfiske - 90) tog upp frågan om allmänhetens inställning till en allmän fiskevårdsavgift.

Av samtliga svarande visade sig 55 % vara positiva och 11 % negativa medan 33 % saknade uppfattning i frågan. För de fiskeintresserade var motsvarande siffror 62, 17 och 20 %. De som tagit ställning till om en allmän fiskevårdsavgift bör införas eller inte visade således en klart positiv inställning. Den inte obetydliga andelen utan uppfattning i frågan bör dock noteras.

Den mest positiva inställningen till en allmän fiskevårdsavgift har yngre män utanför storstäderna och yngre kvinnor i storstäder, där 61 % respektive 57 % är positiva. Av de som sagt sig vara negativa till en fiskevårdsavgift finns skillnader vad gäller utbildningsnivå. Mest negativa är universitetsutbildade. Av dessa var 20 % negativa mot 7 % av de folk/grundskoleutbildade.

Fiskets organisationer

Remissbehandlingen av utredningen svenskt fiske (SOU 1993:103) visar att det finns en betydande uppslutning bakom tanken på en allmän fiskevårdsavgift. Det gäller statliga myndigheter (Fiskeriverket, Riksrevisionsverket, Statskontoret, Statens naturvårdsverk och flertalet av de länsstyrelser som yttrat sig). Det gäller också organisationer m.fl. (Sveriges fiskares riksförbund, Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund, Laxforskningsinstitutet m.fl.). Bland riksorganisationerna på fiskets område intog dock Sveriges fiskevattenägareförbund en avvisande hållning.

Vid samråd med organisationerna har dessa vidhållit den uppfattning som redovisades i remis-

svaren. Diskussionen har dock inte gällt om en fiskevårdsavgift bör införas utan hur en sådan bör utformas. Utan att ge upp sin principiella inställning har även företrädare för Sveriges fiskevattenägareförbund deltagit i dessa diskussioner.

En betydande samstämmighet om den allmänna utformningen av en allmän fiskevårdsavgift, som återspeglas i förslaget, har framkommit under utredningsarbetets gång.

Vissa regionala fiskarorganisationer har dock en kritisk inställning till en allmän fiskevårdsavgift.

Västkustens husbehovsfiskares förbund motsätter sig en fiskevårdsavgift för Västkustens del, medan Kustfiskarnas organisation uttrycker tveksamhet för samma kuststräcka.

Top Ten Fishing – en marknadsföringsorganisation för sportfisketurism – ger sitt stöd åt tanken på en allmän fiskevårdsavgift. Man önskar dock särregler för arrangörer av fiskeaktiviteter med ett stort antal deltagare av vilka många är tillfällighetsfiskare. I stället för avgift från varje enskild deltagare föreslås arrangören erlægga en företagsavgift.

Krav på en allmän fiskevårdsavgift

Med utgångspunkt från i första hand direktiven, utländska erfarenheter och synpunkter från organisationer m.fl. har kraven på en allmän fiskevårdsavgift preciserats. De kan sammanfattas i sju punkter.

1. Avgiften bör omfatta alla eller merparten av de fiskande. Annars uppfyller den inte det i direktiven angivna kriteriet att vara allmän.

2. De medel som flyter in genom avgiften bör – sedan administrationen betalats – i sin helhet användas för fiskevård och andra fiskefrämjande åtgärder. Dessa åtgärder bör bli till nytta för alla kategorier fiskande. Däremot är det omöjligt – och bör heller inte vara någon strävan – att åstadkomma strikt proportionalitet mellan olika slags fisken, kategorier fiskande, geografiska områden etc. vad gäller erlagda avgifter och utbyte i form av förbättrad fiskevård m.m.

3. Uppbördens och administrationen (inklusive kontrollen) av avgiften bör vara enkel och inte kräva uppbyggnad av en ny byråkrati. Maximalt bör 10% av influtna medel användas för dessa ändamål. Samtidigt bör kontrollen vara effektiv så att betalningsfrekvensen blir tillfredsställande (klart över 50 %).

4. Avgiften bör ge ett substantiellt bidrag till fiskevård m.m. samtidigt som den inte bör få väsentligt påverka någons möjlighet att fiska.

5. Avgiften bör inte ge några följd effekter i form av andra förändringar av fiskepolitiken än den i sig innebär, t.ex. en minskning av det ökade ansvar för fiskevården som fiskevattenägarna erhöll 1994 genom den nya fiskelagen.

6. Avgiften bör accepteras av de fiskande. Enligt fiskets organisationer förutsätter detta att merparten av avgiftsmedlen används för direkta

fiskevårdsåtgärder såväl under de närmaste åren som på längre sikt. Framförallt gäller det att skapa garantier för att administrationskostnaderna hålls på en låg nivå och avgiftsmedel inte används för att allmänt förstärka statsbudgeten.

7. De som betalar avgiften bör ges ett stort inflytande över hur influtna medel används.

De förslag som redovisas i kapitel 8 bedöms uppfylla dessa krav.

Överväganden och förslag

Avgiftens omfattning

Avgift vid fiske i hav och inlandsvatten

Som tidigare nämnts omfattar den danska och den finska avgiften fiske i såväl salt som sött vatten. Den norska omfattar i grunden endast sötvattensfisk, men en högre avgift utgår för fiske efter anadroma laxfiskar (lax, öring och röding) i såväl salt- som sötvatten. Statsbidrag ur anslaget Bidrag till fiskevård m.m. gick tidigare till fiskevårdsåtgärder i sötvatten, dock i betydande utsträckning till åtgärder för lax och öring, och har därigenom i hög grad också kommit kustfisket till del.

Behovet av fiskevård i inlandsvattnen är omfattande (se avsnitt 4.3) och ett flertal verkningfulla fiskevårdsåtgärder har vidtagits. Några ytterligare argument för att avgiften skall omfatta allt fiske i sötvatten krävs knappast.

Längs hela Östersjökusten finns en rad potentiella åtgärder som skulle stärka fisktillgången för alla kategorier fiskande. Tillrinnande vattendrag och angränsande vattenområden utgör rekryteringsområden inte bara för lax och öring utan även för sik, abborre, gädda, gös och olika karpfiskarter. De sistnämnda utgör bytesfiskar för rovfiskarna. Många av dessa områden har påverkats genom mänskliga aktiviteter, avsänkning, muddring, dammbyggnation m.m. I likhet med i inlandsvattnen finns här ett stort behov av biotopåtgärder, såväl i vattendragen som i de inre kustområdena. Utsättningar av lax och öring har skett längs kusterna. Andra arter som bör komma ifråga för utsättning är gös, ål, älvsik och eventuellt torsk. Den förstnämnda har bl.a. satts ut i Himmerfjärden med gott resultat och rekryteringsområdena för älvsiken har påverkats av vattenkraftutbyggnaden. Åtgärderna kommer alla fiskande

till godo, inte minst husbehovsfiskare efter kusten. Starka skäl talar således för att den allmänna fiskevårdsavgiften skall omfatta fiske i Östersjön.

Även längs västkusten finns behov av biotopvårdsåtgärder för att främst förbättra rekryteringen av ungfisk. Genomströmningen i grunda produktiva havsvikar har t.ex. påverkats genom anläggandet av vägbankar och småbåtshamnar, vilket resulterat i igenslamning och syrgasbrist i många områden. I dessa områden kan pirar öppnas och vägbankar ersättas med broar. De är av helt avgörande betydelse för rekrytering och/eller tillväxt av bl.a. torsk, öring, ål, plattfisk och näbbgädda, arter som utnyttjas av alla kategorier fiskande. Åtgärder i tillrinnande vattendrag (biotopförbättringar, fiskvägar och rivande av vandringshinder) kommer att gynna rekryteringen av lax och öring. Det finns också behov av och förutsättningar för fiskevårdsinsatser för fler marina arter (plattfisk, torsk, hummer m.fl.). Metodik för odling finns, men effekterna av utsättningar är ännu dåligt kända. Goda resultat kan i första hand förväntas i avgränsade områden med svag eller obefintlig rekrytering. Liksom i Östersjön talar således starka skäl för att fisket på västkusten skall omfattas av avgiften.

Fisktillsynen längs våra kuster och i de stora sjöarna är dålig eller obefintlig. En kontroll och tillsyn, så att gällande fiskebestämmelser efterlevs är en grundförutsättning för en bra beståndsvård och skulle säkert välkomnas av flertalet fiskande. Tillsynen i kombination med en resursinriktad monitoring av fiskets omfattning och fiskbeståndens utveckling utgör underlag för beslut om fiskevårdande bestämmelser i beståndshöjande syfte, vilket kommer alla fiskande till godo. En allmän fiskevårdsavgift

skulle kunna ge resurser för en förbättrad fisketillsyn.

Det föreslås att fiske efter alla arter i både sötvatten och hav omfattas av avgiften. Utöver de tidigare redovisade argumenten för detta förslag bör framhållas de kontrollproblem som uppstår om ett visst fiske undantas.

Avgift för alla fiskande

Det föreslås att i princip alla fiskande skall omfattas av skyldigheten att erlägga allmän fiskevårdsavgift. Motivet för detta förslag är framförallt att alla fiskande (inklusive yrkesfiskare och fiskevattenägare) drar nytta av den förbättrade fiskevård som en fiskevårdsavgift ger förutsättning för. Därtill kommer att en avgift knappast kan sägas vara allmän, som den enligt direktiven skall vara, om en större grupp fiskande undantas samt att undantag alltid ger upphov till kontroll- och avgränsningsproblem.

Det enda undantag från avgiftsskyldigheten, som föreslås, gäller de renskötande samernas frifiske enligt rennäringslagen på renbetesfjällen och i lappmarkerna. Detta fiske berör en mycket liten grupp som fiskar med stöd av särskilda rättigheter och de är undantagna från skyldigheten att erlägga motsvarande fiskevårdsavgift vid vistelse i Norge.

Från flera håll har ifrågasatts det rimliga i att fiskevattenägare omfattas av avgiftsskyldigheten. För det här lagda förslaget talar dock deras stora antal (jämför avsnitt 3.2 och vad som sagts ovan om innebörden av begreppet allmän), deras nytta av en avgift genom större resurser till fiskevård – och detta med bibehållet ansvar för fiskevård och fiske – samt kontroll- och avgränsningsproblem vid ett undantag (se ovan).

Från flera håll har också ifrågasatts det rimliga i att den som bara fiskar någon enstaka gång per år omfattas av avgiftsskyldigheten. Motiven för att så ändå bör vara fallet är också här deras stora antal samt kontroll- och avgränsnings-

problemen. Därtill kommer att ett avgiftssystem bör vara enkelt och enhetligt.

Den föreslagna låga avgiften vid tillfällighetsfiske (se avsnitt 9.2) bör göra det lättare att få acceptans för denna del av förslaget. Många tillfällighetsfiskare deltar i något slags arrangerad fiskeaktivitet och den lägre avgiften bör också i betydande utsträckning tillgodose de önskemål som framförts av Top Ten Fishing (jämför avsnitt 6.2).

Det föreslås att avgiftsskyldigheten skall omfatta alla fiskande som fyllt 18 år. Åldersgränsen kan synas väl hög men motiveras av en strävan att stimulera fiskeintresset hos ungdomar och underlätta för familjer med äldre tonårsbarn att bedriva gemensamt fiske. Därtill kommer att denna gräns finns vid sportfiske i Danmark och Finland.

Avgiftens storlek

För att verksamheten skall få en omfattning, som motiverar att ett system med allmän fiskevårdsavgift införs, bör de medel som årligen fördelas till fiskevårdande ändamål uppgå till åtminstone 75 miljoner kronor. Med tanke på medelsbehovet och att effekterna av åtgärderna kommer olika kategorier fiskande till del i något olika omfattning, föreslås att avgiften differentieras mellan olika kategorier fiskande enligt följande uppställning;

- Fiskande som enbart använder handredskap erlägger en avgift på 100 kronor per år eller 40 kronor per vecka.
- Fiskande som använder andra redskap erlägger en avgift på 250 kronor per år. Denna avgift berättigar även till fiske med handredskap.
- Licensierade yrkesfiskare erlägger en avgift på 500 kronor per år.

För yrkesfiskets del föreslås en högre avgift än för övriga kategorier trots avgiftsbefrielse i Danmark och Norge. Motivet är yrkesfiskets större fångster och betydelsen av en fiskevårdsavgift för viktiga delar av detta fiske.

Som framgår av föregående avsnitt bör avgiften omfatta allt fiske i Västerhavet, Östersjön och i sötvatten, både på allmänt och enskilt vatten.

Motivet för att föreslå en differentiering även i tid är att många människor fiskar någon enstaka gång per år eller bara under en viss del av året, t.ex. under semestern. Det gäller särskilt sportfiskare. Avgiften föreslås gälla en vecka respektive ett år från betalningsdagen. Avgifterna föreslås gälla även utländska medborgare. En lägre avgift för kortare tid än en vecka har bedömts bli kostsam att administrera i relation till vad den inbringar. De danska erfarenheterna av ett sådant system är inte särskilt positiva.

För husbehovsfiskets del bedöms motiven för en differentiering i tid vara svagare. Därför föreslås inte en sådan differentiering som inte heller finns i Danmark.

Utifrån de danska erfarenheterna har det inte bedömts vara möjligt att ge dispens från avgiften för ett enstaka fisketillfälle eller någon särskild kategori fiskande.

Enligt rapporten Fritidsfiske -90 fiskar 1,2 miljoner personer 1-5 gånger per år och 1 miljon personer mer än 5 gånger. Av rapporten framgår också att 1,4 miljoner använder enbart handredskap och 555 000 antingen enbart andra redskap eller båda typerna av redskap.

Vid 100% betalningsfrekvens och med antagandet att utländska turister huvudsakligen fiskar med handredskap och löser veckoavgift, liksom de svenskar som fiskar 1-5 gånger per år, samt att övriga löser årsavgift, kan intäkterna beräknas uppgå till ca 240 miljoner kronor vid föreslagna avgiftsnivåer.

Vid en betalningsfrekvens på ca 50%, och under förutsättning att betalningsfrekvensen är lika stor bland alla kategorierna ovan, kommer en god medelstillgång att kunna uppnås. Det kan diskuteras om det är rimligt att införa en obligatorisk avgift, där inte alla betalningsskyldiga förväntas betala. Ingen kan dock på förhand säga hur stor betalningsfrekvensen blir. Helt

klart är att betalningsvilligheten påverkas i positiv riktning, när de fiskande märker vad som kommer ut av avgiften. Sportfiskarna, som organiserar den största kategorin fritidsfiskare, har länge varit starkt pådrivande för en fiskevårdsavgift av detta slag. Detta tillsammans med den positiva attityden hos allmänheten gör det troligt att betalningsvilligheten blir större än i Finland och Norge. Vidare hänger givetvis betalningsvilligheten samman med att uppbörderna kan ske smidigt liksom hur kontrollen genomförs. Även ett utfall i nivå med det i Norge skulle ge ett betydande bidrag till fiskevårdsarbetet i landet.

Avgiftens användning

Enligt uppdraget bör avgiften finansiera bl.a. bidrag till bildande av fiskevårdsområden, fiskevård, utsättning av fisk och fisketillsyn.

Det är naturligt att bidrag till bildandet av fiskevårdsområden blir en prioriterad fråga under de första åren (jämför avsnitt 4.1 och 4.3).

Bidrag till mer direkta fiskevårdsåtgärder bör vara ett huvudändamål när det gäller avgiftsmedlens användning. Detta bör gälla redan inledningsvis, men blir än mer uttalat sedan fiskevårdsområdesföreningar bildats i alla vatten där behov av sådana finnes. Här avses medel till olika typer av biotopåtgärder i sjöar, vattendrag och kustområden samt medel till fiskutsättningar i dessa vattenområden. Det är angeläget att de utsättningar av bl.a. ål, som hittills bekostats av prisregleringsmedel, kan fortsätta. Angeläget är också att medel kan utgå till olika åtgärder för att bevara och stärka det svenska flodkräftbeståndet.

Avgiftsmedlen bör kunna användas för att finansiera den statliga delen av Laxfond Väner.

Det är viktigt att avgiftsmedlen endast används för åtgärder som inte strider mot fiskevårdens och miljövårdens långsiktiga intressen.

Ett annat användningsområde för avgiftsmedlen bör vara bidrag till anläggningar och service för sportfisket. Bidrag kan exempelvis avse par-

keringsplatser, båtar, hamnar, bryggor och vindskydd samt vägvisning, renhållning och information.

Dagens fisketillsyn är helt otillräcklig ur fiskevårdssynpunkt, framför allt längs våra kuster och i de stora sjöarna med allmänt vatten. En tillsyn så att fiskestadgorna efterlevs är en förutsättning för en god fiskevård i dessa vattenområden. Om en allmän fiskevårdsavgift införs, ökar behovet av en bättre fisketillsyn än mer. Det är också troligt att de "lagliga" fritidsfiskarnas betalningsvillighet ökar om fisketillsynen är god och olika typer av olaga/olovligt fiske kan beivras. Därför bör avgiftsmedlen också kunna användas för att finansiera en förbättrad fisketillsyn både på allmänt och enskilt vatten.

Intresseorganisationerna på fiskets område bör också få del av medlen för information, utbildning och annan verksamhet i anslutning till frågor som rör avgiften och medlens användning. Detta bör gälla även information och utbildning som sker i annan regi.

Det finns också ett behov av medel för utredningar på fritidsfiskets område, i första hand av typen Fritidsfiske -90. Sådana utredningar bör inte bara vara en enkät om fritidsfiskets bedrivande och totala omfattning på nationell nivå utan ge en bättre geografisk upplösning och även inkludera uppgifter om fångst samt uppgift om hur fiskaren vill se fritidsfisket utvecklas.

Medlen bör vidare till viss del kunna användas för undersökningar i samband med planering av åtgärder – t.ex. miljökonsekvensbeskrivningar som enligt lag skall genomföras – och uppföljande undersökningar. Detsamma bör gälla utredningar för framtagande av råd och anvisningar för fiskevård. Argument för detta är att inte ens vedertagna och etablerade åtgärder alltid fungerar i alla typer av vatten och att det är oförsvarligt att lägga ut så stora summor på fiskevårdsåtgärder utan veta vad resultatet blivit. Självklart behöver inte alla åtgärder eller alla åtgärdade objekt följas upp. Vidare behöver metodik kunna utvecklas, t.ex. för biotopvård i

kustområden, och effekter av utsättning av vissa fiskarter kunna följas upp. Andra biotopåtgärder, t.ex. vegetationsbekämpning i sjöar och kustområden, kan få så stora konsekvenser för hela ekosystemet, att det av miljöskäl måste finnas möjligheter att följa upp effekterna av åtgärden. Andra medel saknas till stor del för denna typ av verksamhet.

Enligt uppdraget skall avgiftsmedel även användas för att finansiera administrationen av den allmänna fiskevårdsavgiften. Denna fråga behandlas i nästa avsnitt.

Det bör slås fast att det är till de uppräknade ändamålen fiskevårdsavgiften skall användas. Det är dock varken lämpligt eller möjligt att här lämna något närmare förslag till fördelning mellan de olika posterna. Det bör vara en primär uppgift för det organ, som har att besluta om medlens användning, att ta ställning i fördelningsfrågan. Det synes även vara lämpligt att fördelningen inte slås fast en gång för alla utan att den kan modifieras allteftersom behoven förändras och kunskaperna förbättras.

Bidragsberättigade åtgärder och bidragsnivåer

Bidrag bör utgå endast till vatten där fiske är upplåtet för allmänheten, såvida inte särskilda skäl föreligger. Särskilda skäl kan t.ex. vara att vattnet är ett utpräglat rekryteringsområde och att åtgärden kommer de fiskande till godo på annan plats i vattenområdet. Åtgärder för att bevara flodkraftbestånd bör också vara bidragsberättigade, även om inte kraftfisket är upplåtet.

Ur anslaget "Bidrag till fiskevård m.m." kunde generellt 50% av kostnaderna för fiskevård erhållas, om inte särskilda skäl förelåg då 70% kunde utgå. Samma gäller för bildande av fiskevårdsområden. Till serviceåtgärder, anläggande av bryggor m.m. lämnades i regel bidrag på 30%.

Detta bidrag finansierades med allmänna skattemedel. Det nu föreslagna bidraget skall ute-

slutande finansieras av de fiskande. Av bl.a. detta skäl bör bidragsnivåerna vara högre. Andra skäl som talar för detta är att åtgärder kommer att utföras i vatten som i sig saknar direkt fiskeintresse eller i första hand äger allmänt intresse. Ytterligare ett skäl, som talar för högre bidragsnivåer, är att omfattande och kostsamma åtgärder därigenom kan komma till utförande i glesbygder, där egeninsatsen kan bli betungande och åtgärderna annars riskerar att inte komma till stånd. Denna erfarenhet har gjorts inom kalkningsverksamheten.

Förslagsvis kan generellt 75% i bidrag utgå för fiskevårdsåtgärder i vid bemärkelse. För fiskutsättningar av "Put-and-Take"-karaktär och serviceåtgärder bör dock högst 50% utgå. Om särskilda skäl föreligger kan högre bidragsnivå tillämpas. Detta kan röra olika typer av åtgärder av nationellt intresse inklusive fisketillsyn på kusten och på allmänt vatten, åtgärder för att bevara värdefulla fiskstammar, uppföljande undersökningar, information, utbildning, bidrag till intresseorganisationer etc.

Ansvar för hanteringen av avgiften

Ansvar för hanteringen av den allmänna fiskevårdsavgiften (uppbörd, förvaltning, användning etc.) bör ligga på Fiskeriverket. Dock bör centrala beslut om fördelning av influtna avgiftsmedel tas av ett särskilt till verket knutet råd och regionala beslut om stöd till enskilda projekt tas av länsstyrelserna (se vidare avsnitt 8.8).

Något alternativ till Fiskeriverket finns knappast. Detta är en typisk myndighetsuppgift och verket är den centrala myndigheten på fiskevårdens och fiskets område. Därigenom svarar verket redan för alla hithörande frågor och har den administrativa apparat och fackmässiga kompetens som krävs för att ta sig an denna nya uppgift. Därtill kommer att Fiskeriverket uppfattas som ett opartiskt organ av de olika kategorier fiskande som har intresse av hur avgiftsmedlen används.

Kostnaden för Fiskeriverkets egna hantering av den allmänna fiskevårdsavgiften beräknas uppgå till ca 2 miljoner kronor per år. Till detta kommer kostnader för uppbörd (2-3 miljoner kronor per år) och information (åtminstone 2 miljoner kronor per år). Se vidare avsnitt 8.6.

Uppbörd av avgiften

Uppbörd bör i första hand ske genom inbetalning på postgiro till ett konto som disponeras av Fiskeriverket och som är kopplat till statens checkräkning. Detta bedöms vara det naturliga förstahandsalternativet för inbetalning och används för andra liknande avgifter i Sverige liksom i Danmark, Norge, Finland m.fl. länder. Det bör produceras färdigtryckta postgiroblanketter med vidhängande kort, vilka tillsammans med postens kvitto utgör bevis på att avgiften erlagts. Dessa blanketter bör genom Fiskeriverkets försorg ges en vid spridning och exempelvis finnas på alla postkontor, turistbyråer, försäljare av fiskeutrustning och fiskekort, båtuthyrare etc.

Vidare bör samtliga fiskekorts-försäljare liksom turistbyråer, turboatsskeppare m.fl. ges möjlighet - och uppmanas - att sälja kort (bevis på erlagd avgift) mot kontant betalning. De bör erhålla en provision om 10 kronor (veckoavgift för sportfiske) eller 15 kronor per försålt kort. En riktad information om vikten av att sådan direktförsäljning kommer till stånd bedöms tillsammans med provisionen ge förutsättningar för att ett försäljningsnät med erforderlig spridning etableras.

Helst borde det inte vara tillåtet att sälja fiskekort till någon så vida försäljaren inte förväntar sig om att köparen har erlagt den allmänna fiskevårdsavgiften. Ett sådant krav är dock av praktiska och juridiska skäl svårt att ställa, varför det enbart bör bli fråga om en stark uppmaning. Det är dock sannolikt - och givetvis önskvärt - att försäljaren - med hänsyn till betydelsen för fiskevården av att fiskevårdsavgift erläggs och egenintresset av att få en provision om avgiften inte redan erlagts - kräver inbetald fiskevårdsavgift som ett villkor för att sälja ett fiskekort.

Det finns flera sätt att administrera en spridd kontantförsäljning av bevis på erlagd fiskevårdsavgift. Den enklaste modellen, vilken i första hand förordas, är att varje försäljare köper ett antal kort via posten för försäljningspriset minus provisionen. Då begränsas administrationen till ett minimum, ingen senare redovisning erfordras, systemet är svårt att missbruka osv. Nackdelarna är att försäljaren får ligga ute med pengarna och tar en risk att inte få sålt alla sina bevis. Risken skulle kunna undvikas genom en rätt att efter t.ex. ett år returnera överblivna bevis och få pengarna tillbaka. En annan modell, som är sämre ur administrativ synpunkt, är att försäljaren beställer ett antal bevis och med jämna mellanrum (t.ex. varje eller varannan månad) skickar in inbetalade avgifter minus provisionen. Denna modell måste också ge möjlighet att returnera överblivna bevis. Den närmare utformningen av denna och andra administrativa detaljfrågor bör vara en uppgift för Fiskeriverket.

Från flera håll (mest uttalat Sportfiskarna) föreslås att ett centralt register upprättas över dem som erlagt fiskevårdsavgift. Registret skulle bl.a. underlätta uppbörden genom att ett inbetalningskort kan sändas ut till alla som betalade avgiften föregående år.

Ett sådant register skulle underlätta uppbörden och öka antalet betalande. Frågan är emellertid om denna vinst uppväger de nackdelar i form av ökad administration och ökade kostnader i övrigt – liksom det intryck av en stor byråkratisk apparat – som ett register skulle medföra. Erfarenheterna från bl.a. jaktkortsregistret och andra länder samt beräkningar som gjorts inom Fiskeriverket, tyder på att det är tveksamt om den högre betalningsfrekvensen och de därmed högre inkomsterna uppväger kostnaderna för registret och utsändningen av inbetalningskort.

Övervägande skäl talar således för att den norska modellen utan register bör användas, åtminstone i ett första skede. Skulle det visa sig att betalningsfrekvensen blir för låg kan frågan i ett senare skede ompövas.

I Norge sker ingen utsändning av inbetalningskort utan inbetalningen får ske på eget initiativ varje år. Kostnaderna för ett sådant uppbörds-system är svåra att mer exakt beräkna men torde uppgå till ca 2-3 miljoner kronor per år (exklusive personalkostnader och försäljningsprovision). Till detta kommer kostnaden för information om avgiften som bedöms behöva uppgå till åtminstone två miljoner kronor per år. Den lägre betalningsfrekvens, som denna modell kan medföra jämfört med registeralternativet, torde åtminstone till viss del kunna motverkas genom ökade informationsinsatser.

Förvaltning av avgiftsmedlen

Medlen föreslås förvaltas av Fiskeriverket som får ett särskilt 1000-kronorsanslag för fiskevård vilket knyts till inkomstiteln. Influtna medel tillgodogörs detta anslag och kan sedan användas för fiskevård i enlighet med gällande författningar, regeringsbeslut i form av regleringsbrev m.m. och beslut av Fiskeriverket (jämför avsnitt 8.8).

Denna konstruktion har fördelen att avgiftsmedlen formellt kommer in i statsbudgeten och avgiftssystemet får en offentlighetsprägel. Samtidigt särredovisas medlen och det finns en klar koppling mellan inkomster och utgifter. Att medlen särredovisas och hålls åtskilda från statskassan i övrigt är ett krav från fiskets organisationer. Vidare skapar förslaget garantier för att influtna medel används för avsedda ändamål. Även detta är ett krav från fiskets organisationer.

Beslut om avgiftsmedlens användning

Frågan om hur avgiftsmedlen bör användas behandlas i avsnitt 8.3. Här tas endast upp frågan om hur beslut rörande medlens användning bör fattas.

Som tidigare framhållits (avsnitt 8.5-8.7) bör medlen förvaltas av Fiskeriverket. De där redovisade skälen för detta förslag talar för att verket också bör besluta om avgiftsmedlens användning. Det föreslås att så sker men att en särskild

beslutsordning tillämpas. Fiskeriverket bör få knutet till sig ett råd som beslutar på verkets vägnar om disposition av avgiftsmedlen. Denna ordning gäller för beslut om disposition av Fiskeriverkets särskilda medel för konsumentfrämjande åtgärder.

Rådet föreslås bestå av Fiskeriverkets generaldirektör (ordförande) och fyra andra ledamöter som utses särskilt av regeringen.

Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund, Sveriges fiskevattenägareförbund och Sveriges fiskares riksförbund bör få föreslå var sin representant i rådet. Den femte ledamoten bör vara en allmänföreträdare som också kan representera husbehovsfiskarna i den mån dessa inte företräds av fiskevattenägarna. Denna stora grupp av fiskande saknar nämligen en riksorganisation.

Motivet för detta förslag är framförallt att ge företrädare för de fiskande, som betalar in den allmänna fiskevårdsavgiften, ett avgörande inflytande över avgiftsmedlens användning. Detta är ett krav från samtliga organisationer på fiskets område.

Rådet bör ha som huvuduppgift att fördela medel till centrala ändamål. Här ingår bl.a. administration, information, utbildning och utredningar (av allmän, ej projektbunden karaktär) samt åtgärder för fiskevård och fiske (inklusive tillsyn och utredningar för att förbereda och följa upp sådana åtgärder) av övergripande, nationellt intresse. Vidare bör rådet besluta om avsättning av medel för bidrag till bildande av fiskevårdsområden. En nationell plan för medlens användning, som årligen ses över, bör upprättas av rådet.

En betydande del av tillgängliga medel föreslås genom beslut av rådet fördelas på länsstyrelserna i form av årliga ramar. Medlen bör i första hand användas för stöd till fiskevårdsåtgärder av regionalt och lokalt intresse (inklusive erforderliga utredningar). Fördelningen av medel till länen bör bygga på länsvisa fiskevårdsplaner med projektförslag. Hänsyn bör därvid tas till

bl.a. behovet av fiskevård, omfattningen av fisket och utvecklingsmöjligheterna i respektive län.

Länsstyrelserna bör ta det fulla ansvaret för kontroll, uppföljning, ekonomisk redovisning etc. av sina bidragsbeslut och dessa bör föregås av samråd med berörda organisationer på länsnivån. Givetvis kan i beslut om länsramar inte slås fast annat än riktlinjer. Länsstyrelserna måste få möjlighet att göra vissa avsteg från sina fiskevårdsplaner. Genom sin medelsfördelning kan rådet ändock åstadkomma erforderlig styrning av verksamheten i ett nationellt perspektiv.

Kontroll av att avgiften erlagts

Varje fiskande bör vara skyldig att medföra bevis om erlagd avgift och på begäran visa upp detta för utövare av fisketillsyn. Avgiftskontrollen bör därigenom utan vidare kunna inordnas i den ordinarie fisketillsynen som sker genom kustbevakning, polis, fisketillsynsmän m.fl. Att samtidigt med kontroll av fiskekort eller fiskart, minimimått, maskstorlek etc. också kontrollera om fiskevårdsavgift erlagts innebär inga svårigheter. Problemet är i stället, som tidigare nämnts, att den ordinarie fisketillsynen är så otillräcklig att risken för upptäckt vid fiske utan att ha erlagt avgift är minimal. Detta torde i hög grad påverka betalningsfrekvensen. Detsamma gäller respekten för och inställningen till ett system med allmän fiskevårdsavgift. För att ett sådant system skall kunna fungera erfordras därför en avsevärt förbättrad fisketillsyn.

Detta gäller särskilt på allmänt vatten i inre skärgårdsområden och de stora sjöarna. Här är på många håll en bättre kontroll av att gällande fiskeregler efterlevs den kanske viktigaste enskilda fiskevårdsåtgärden.

Längre ut till havs och på enskilt vatten (särskilt där det finns aktiva fiskevårdsområdesföreningar) fungerar kontrollen i allmänhet bättre, men även här är den på många håll otillräcklig.

Bildandet av fler fiskevårdsområden, som föreslås stödjas med avgiftsmedel, kommer att medföra förbättrad kontroll på enskilt vatten. Detta

gäller särskilt om kontrollen stöds ekonomiskt med hjälp av avgiftsmedel, vilket föreslås kunna ske. Den förbättrade fiskevård, som en allmän fiskevårdsavgift ger förutsättning för, kommer säkert att i många fall medföra ökade inkomster från fisket och därmed ökade incitament att kontrollera fiskereglernas efterlevnad. Detta kommer säkert att medföra en ytterligare förbättrad kontroll. Det kan förutsättas att fiskevattenägarnas kontroll på enskilt vatten även kommer att omfatta den allmänna fiskevårdsavgiften (jämför 8.6).

På allmänt vatten föreslås att kontrollen förstärks avsevärt med hjälp av avgiftsmedel. Det gäller framförallt i inre skärgårdsområden och de stora sjöarna. En sådan åtgärd bedöms vara nödvändig för att systemet med allmän fiskevårdsavgift skall fungera och bidra dessutom i sig till fiskevården, många gånger i väsentlig grad.

Utökningen av fisketillsynen föreslås ske genom att den ordinarie kontrollen utökas. Framförallt bör systemet med frivilliga tillsynsmän förordnade av länsstyrelserna utökas avsevärt. För att nå erforderlig ambitionsnivå bör åtminstone 3 miljoner kronor per år avsättas för detta ändamål.

Sanktioner

Ett system med allmän fiskevårdsavgift förutsätter någon form av sanktioner mot den som ertappas med att fiska utan att ha erlagt avgift. Annars urholkas respekten för systemet och betalningsfrekvensen blir oacceptabelt låg.

Det föreslås att underlåtenhet att erlägga avgift straffbeläggs. Straffet bör bli ett fast bötesbelopp som uppgår till fyra gånger den årliga fiskevårdsavgiften för det fiske man ertappats med att bedriva utan att ha erlagt avgift.

Behov av författningsändringar

Allmänt

För att genomföra de förslag som läggs fram i denna utredning krävs vissa författningsändringar. I detta avsnitt redovisas förslag till erfor-

derliga sådana. De avser fiskelagen (1993:787), förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen samt förordningen (1991:827) med instruktion för Fiskeriverket.

Ändringar i fiskelagen (1993:787)

Efter 32 § införs en ny rubrik, Allmän fiskevårdsavgift, och en ny paragraf, 32 a §, av följande lydelse.

För att främja fiskevården får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet för den som fiskar att betala en avgift (allmän fiskevårdsavgift). Avgiften skall omfatta alla som fyllt 18 år och fiskar i vatten som avses i 1 § första stycket. Skyldigheten skall inte gälla utländsk fiskare som bedriver yrkesmässigt fiske med stöd av EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken, den som fiskar med stöd av 25 § rennäringslagen (1971:437) och den som fiskar med dispens eller uppdrag som lämnats med stöd av 26 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen. Regeringen får fastställa avgiftens storlek. Avgiften får vara differentierad vad gäller kategori fiskande och avgiftsperiodens längd.

Efter 43 § införs en ny paragraf, 43 a §, av följande lydelse.

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet fiskar utan att ha erlagt allmän fiskevårdsavgift eller på annat sätt bryter mot föreskrifter som meddelats med stöd av 32 a § döms till böter motsvarande fyra gånger avgiften för den längsta period för vilken avgift kan erläggas för det fiske som brottet avser.

Ändring i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

I 2 kap. 14 § införs en tredje mening enligt följande.

Av märkningen skall dessutom framgå att i 2 kap. 20 a § föreskriven fiskevårdsavgift är erlagd.

Efter 2 kap. 20 § införs en ny rubrik, Allmän fiskevårdsavgift, och en ny paragraf, 2 kap. 20 a §, av följande lydelse.

Den som fyllt 18 år och fiskar i vatten som avses i 1 § första stycket fiskelagen (1993:787) är skyldig att betala allmän fiskevårdsavgift. Avgiften utgår med följande belopp.

- fritidsfiske med handredskap 100 kr per tolv månadersperiod
- ”- 40 kr per vecka
- fritidsfiske med övriga redskap 250 kr per tolv månadersperiod
- yrkesmässigt fiske 500 kr per tolv månadersperiod

Skyldigheten gäller inte utländsk fiskare som bedriver yrkesmässigt fiske med stöd av EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken, den som fiskar med stöd av 25 § rennäringslagen (1971:437) och den som fiskar med dispens eller uppdrag som lämnats med stöd av 2 kap. 21 §.

Avgiften skall betalas in till ett postgirokonto som disponeras av Fiskeriverket. Influtna fiskevårdsavgifter skall tillgodogöras verkets särskilda anslag för fiskevård.

Den avgiftsskyldige skall vid fiske medföra bevis om erlagd allmän fiskevårdsavgift. Beviset skall på uppmaning visas för polisman, fisketillsynsman, naturvårdsvakt, tillsynsman i nationalpark eller naturreservat, tjänsteman vid Kustbevakningen, tjänsteman vid Tullverkets gränsbevakning samt den som äger eller innehar fiskerätten där fiske bedrivs.

Influtna avgiftsmedel skall i första hand användas till bidrag till bildande av fiskevårdsområden, fiskevårdsåtgärder inklusive utsättning av fisk, fisketillsyn och utveckling av fiskevården.

Fiskeriverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för fiskevårdsavgiften.

Ändring i förordningen (1991:827) med instruktion för Fiskeriverket

Efter 7 a § införs en ny paragraf, 7 b §, av följande lydelse.

För hanteringen av de medel som flyter in genom en allmän fiskevårdsavgift har Fiskeriverket ett råd som beslutar på verkets vägnar om disposition av dessa medel. Rådet består av generaldirektören och fyra andra ledamöter som utses särskilt av regeringen. Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund, Sveriges fiskevatten-ägareförbund och Sveriges fiskares riksförbund får föreslå var sin representant i rådet. Generaldirektören är rådets ordförande.

Fiskeriverket, den centrala statliga myndigheten för fiskevård och fiske i Sverige, skall verka för en god fiskevård, en effektiv fiskeriering och ett utvecklat fritidsfiske. Genom en ansvarsfull hushållning med fisktillgångarna och en väl avvägd fiskevård samt omsorg om vattnen skall förutsättningar skapas för ett långsiktigt fiske av olika slag.

Fiskevård är en viktig del av den samlade miljövården. Fiskeriverket har ett övergripande ansvar för fiskevården i Sverige vilket bl. a. innebär att bevara och förbättra miljön för olika fiskarter och på så sätt skapa förutsättningar för ett starkt och utvecklat fiske, yrkesfiske såväl som fritidsfiske. Yrkesfisket ger folkhushållet värdefulla livsmedel och sysselsättning i utpräglade glesbygdsområden. Fritidsfisket är en folkrörelse av stor social och ökande ekonomisk betydelse som direkt och indirekt ger inkomster och sysselsättning över hela landet.

Lilla Bommen 6 • Box 423 • 401 26 Göteborg.
Tel: 031-63 03 00 • Fax: 031-15 65 77